

ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ

(Τούρκικο έρωτικό τραγούδι)

Στο πέλαο ταγάτης πλέοντας
μακριά απ' τὰ δικά σου μάτια
δγκωνοιται σάν κύματα
ἀπ' τούς πολλούς μου στεναγμούς
τὰ μάβρα δάκρυά μου.

Και στο μεγάλο πόνο μου
το κοιμισμένο μου κεφάλι
μιάζει
μοδερνὸ σκοτεινιασμένο
πού τὰ σύγγερ' ἀπλωθήκαν.

Και τὰ μαλλιά μου
πούτανε καυχούσα
ἀσπρίσαν
κι ὅλο θρηγῶ ὁ δύστυχος
μέσ' στήν ἀπελπισιά μου
σάν τὸ θεοῦ τὴ νύχτα.

'Αχ, εἶχα μιὰ φορὰ και γὼ
στὴν ἔρημη καρδιά μου
χρυσὴ και ὄμορφη ἑλιδα-
μὰ τώρα χάθηκε κι ἀφιή
και μούμεινε μονάχα
τῆς μόβρης τῆς ἀπελπισιάς
τὸ σιχαμένο φίντασμα.

Και ζητάω ἀπὸ τότε τὸ τοιμπούσι τὸ τρανὸ
και με τρέλα τὸ δουφάω
τὸ ποτήρι με πιωτὸ
και μού φαίνεται γλυκὸ
σάν τὸ κόκκινό σου χεῖλι.

Μὰ σὸ βύθη τὸ σιραγγίζω
μνήσκει ὄμως και σημάδι
τῆς χαμένης μου ἀγάπης
—τὸ κατασιδάλαμα
τῆς ἀπελπισιάς τῆς μόβρης!

'Απὸ τὸ 'Αγγλικὸ
τοῦ Maurice Davies

N. A. ΖΑΧΑΡΙΑΣ

ΤΟ ΚΡΙΜΑ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ

Στὴ γωνιὰ τῆς μοναχῆς κάμαρας τοῦ φτωχικοῦ
σπιτιοῦ, πού μεταχειρίζονταν γιὰ μαγεριό, κρεβ-
βατοκάμαρα κι ἀποθήκη, εἴτανε ἀναμμένη με χον-
τρά κούτσουρα μιὰ σιὰ μεγάλη, πού φώτιζε με-
γαλόπρηπη τὸ ρυτιδωμένο πρόσωπο τοῦ γέρου με τ'
ἄσπρα μαλλιά και τὰ κάτασπρα γένια, πού καθι-
σμένοις κεῖ κοντά, γιὰ νὰ ζεσταίνεται, με ἀκουμπι-
σμένους τούς ἀγκῶνας στὰ γόνατα και στὸ χέρι στη-
ριγμένο τὸ κεφάλι, ἄφηνε τὸ βλέμμα του νὰ πλα-
νιέται ἀπὸ τὸ φεγγαβόλημα τῆς σιὰς στὴ μορφὴ
τῆς μοναχῆς θυγατέρας του, νιὰς εἰκοσιδύο χρονῶ,
πού αὐτὴ τὴ στιγμή καθισμένη στὴ γῆς ἐσυγύριζε
λινάρη κάνοντάς το τουλοῦπες.

Κανεὶς δὲ μιλοῦσε και μοναχὸς θόρυβος τὸ τρι-
ζοβόλημα τῆς σιὰς κ' ἡ βοή τοῦ ἀνέμου. Νυχτιὰ
χειμωνιατικὴ.

'Ο γέρος ἄρχισε πρῶτος τὴν ὀμιλία.

— Λοιπὸν, 'Αγγέλω, εἶσαι ἀποφασισμένη νὰ με
ντροπιάσης;

Κανεὶς δὲν ἀπάντησε ἀμέσως ἄφησε νὰ περάσει
ἓνα δευτερόλεπτο.

— Πατέρα μου, ἀφοῦ δὲ θέλεις νὰ γίνῃ με τὸ
καλὸ, τί νὰ κάμω;

— Τί νὰ κάμῃς; και τὰ μάτια τοῦ γέρου πῆ-
ραν τὴ φλόγα τῆς νιότης βρῖσκεις λοιπὸν καλύτε-
ρα ἀπὸ τὸ γέρο σου πατέρα, ἀπὸ τὰ χέρια πού σε
νανουρίσανε, νὰ προτιμήσης τὸν πρῶτο, πού ἀπάντη-
σες κ' ἤξερε με τὰ λόγια του νὰ σε πλανήσῃ; 'Ε-
ναν παλιο.....

— Πατέρα μὴ βρίζεις ἐκεῖνον και μὴν ἀδικοῦ-
νεις τὸ παιδί σου ὅπως ἀγάπησες τὴ μάμμα μου, ἀ-
γκάπησα και γὼ, και ἦ ἐκεῖνον, ἦ μ' ἔχασες.

— Δυστυχισμένη!

— Δυστυχισμένη, γιατί τὸ θέλεις, πατέρα. 'Ε-
λαττώματα δὲν ἔχει, οὔτε κακίες, ὅλοι λένε πὼς
εἶναι παιδί φρόνιμο και γνωστικό, γιατί λοιπὸν δὲ
θέλεις νὰ τὸν κάμῃς παιδί σου; Γιὰ μιὰ σου ἀντι-
παθεια με θυσιάζεις. Δὲν εἶναι σωστὸ, πατέρα, οὔτε
δίκιο, ἀν ἔξοσε ἡ μάμμα μου, ὁ 'Αλέξης....

Μὰ δὲν τὴν ἄφησε νὰ τελειώσῃ. Σηκώθηκε, πῆ-
γε κοντά της κι ἀγγίζοντάς τὴ στὴν ὄμο:

— 'Αφησε τὴν δουλειά, κάτσε κεῖ κι ἀκουσε
με πρῶσταζε.

Σ' αὐτὰ τὰ λόγια ξανακάθησε κ' ἔβαλε τὸ χέρι

στὸ μέτωπό του, σάν ἄθελε νὰ διώξῃ κάποια σκέψη
και με τρεμάμενη φωνή, ἀφοῦ ἀναστέναξε, εἶπε σι-
γὰ σιγὰ μουρμουρίζοντας:

— 'Ἦρθε ἡ ὥρα.

Ξανασώπασε κ' ἔπειτα πρόστεσε:

— 'Ἦρθε ἡ στιγμή, πού πρέπει νὰ σοῦ πῶ ὅτι
νόμιζα, πού θῆπαιρνα μαζί μου στὸν τάφο και ποτὲ
δὲ θὰ τὸ μάθαινες, ἀν δὲν ἐβγαῖναν ἀπὸ τὸ στόμα
σου τὰ λόγια, πού μούπες, κι ἀν εἶχες πάρει τὴν
ἀπόφαση, πού πῆρες.

Κεῖνὴ δὲν κάθονταν στέκονταν ὀρθή, στηριγ-
μένη στὸν τοῖχο με χαμηλωμένα τὰ μάτια, νοιώθου-
τας ἴπου ἡ στιγμή ἐκεῖνη ἡ ἐπίσημη θάποφάσιζε
τὴν τύχη της.

Κι ὁ γέρος ἔλεγε:

— 'Απ' ὅλο τὸ χωριὸ θῆχης ἀκουστὰ τὴν ἀγά-
πη πούχα τῆς μάmmas σου. 'Οχι μονάχα ποτὲ δὲν
τὴν κακόκαμα, ἀλλ' οὔτε δὲ θυμοῦμαι νὰ τῆς ἔχω
ἀσκημοιλῆσει. Μαζὶ μοιράζαμε χάρες και πόνους,
ἐγνωτες και φροντίδες. Τὰ πρῶτα παιδιὰ μας, πού
μας τᾶφαγε ὅλα ἡ μαύρη γῆς, μαζί τὰ καναρού-
σαμε, μαζί σιμὰ στὸ κρεβάτακι τούς ἐλάκαιρες νύ-
χτες ἀγρυπνοῦσαμε, οἱ δύο μας τὰ σαθανώσαμε και
μοναχοὶ μας κατόπι ἐσμίγαμε τὰ δάκρυά μας. Θῆ-
σουνα τεσσάρων χρονῶ σὺ, μοναχὸ ἀπομεινάρη στὰ
γερατειὰ μας, μοναχὴ παρηγοριά στὰ χαροκαημένα
στήθια μας, ὅταν ἓνα βραδί—εἶταν κελοκαίρι και
τότες τις περσότερες βραδιές δὲν ἐρχοῦμαι σπῖτι,
ἀλλὰ κοιμώμουνα κάτου στὴν κατοικιά, γιὰ φύλαξη
τῶν χωραφιῶν—ἀκούστηκα σάν ἀνήμπορος και τὸ
κίνησα νᾶρθω σπῖτι, γιὰ νὰ μού συγύριση ἡ μάμμα
σου κανένα ζεστό. 'Εκεῖνη δὲ με περίμενε. Εἶτανε
σκοτεινὴ βραδεία, μὰ τὰ μάτια μου συνηθισμένα στὸ
σκοτάδι, σιμώνοντας σπῖτι ζάνοιζαν ἓναν ἄνθρωπο
στὸ πρῶτο σκαλί τῆς πόρτας. Στ' ἐμάττησα, τί ζη-
τοῦσε ἓνας ξένος σπῖτι μου τέτοιαν ὥρα; 'Εκαμε
λίγα βήματα πρὸς τὸ μέρος μου, και ξεχωρίζοντας
ἓναν ἄνθρωπο στὸ διαβα του, πηδάει στὸν κῆπο,
δρασκελιζει τὸ βράχο και φεύγει σάν ἀστραπή. Μαύ-
ρη ὑπόψια ἦρθε τότες νὰ ταραξῆ τὸ νοῦ μου: νὰ τὸν
κυνηγῆσω οὔτε νὰ τὸ συλλογιστώ, μ' εἶχε πολὺ προ-
σπεράσει κ' ἔτσι μπῆνα σπῖτι: μας με τὴ λύσσα
στὴν καρδιά.

'Ἡ μάμμα σου εἶτανε στὸ σκοτεινὸ μέρος τῆς κά-
μαρας και δὲν μπόρεσα νὰ διακρίνω, ἀν ἡ μορφὴ της
εἶτανε ἀτάραχη.

σάν τύχη με ὀρεχτικά, νὰ πασκαίβεται, νὰ τριβε-
ται με ἰώδιο τὸ στῆθος, τὸ λαιμό, μὰ τὸ κυριώ-
τερο, νὰ μὴν κουράζεται ποτὲς, νὰ ξαπλώνεται ὅλο
τάπόγεμα και νὰ βραχαιτεῖ.

Τοῦς ἄρεσε ἡ συνταγή, πού δὲν ἤθελε και πολλὰ
γραφίματα βραχάτι και ξαπλώμα, τί πιὸ ἐφκολο;
'Ετσι γιατρέβουνται σήμερις τέτοιες ἀρρώστιες κι
ἀν ἀπαρχῆς δὲν τις ἀμελήσῃς, τίποτα δὲν εἶναι. 'Ἡ
'Αννα, πού δὲ συχίστηκε διόλου με τὰ λόγια και
μάλιστα με τις φοβέρες τοῦ κ. Μάγιστρο, συφώνη-
σε ἀπὸ ἄκρη σὲ ἄκρη με τὸν κ. Καρλιέρη. Τὰ ξή-
γησε γλυκὰ γλυκὰ τῆς Κατινούλας, τῆς ἀνάφερε πα-
ραδείγματα γιατρείας ἢ σπουδαίας ἀνῆξωσης, τῆς
εἶπε πὼς πρέπει νὰ βολέβεται. Καὶ τῆς ἀποκρίθηκε
ἡ Κατινούλα, γιὰ νὰ τὴ χωρατέψῃ, πὼς ἡ 'Αννα,
φτανει γιὰ ἡσυχία νᾶκούσῃ, και δὲ γυρέβει ἄλλο
γιατρινὸ μήτε πιστώσει σὲ ἄλλο.

'Εννοεῖται ὅμως πὼς δὲν ἔλεγε ὁ γιατρός νὰ με-
νῇ ξαπλωμένη στὸ κρεβάτι ἀπὸ τὸ πρῶτὸ ὡς τὸ βρά-
δι. 'Οχι, νὰ σηκώνεται, νὰ ντύνεται, νὰ κατεβαί-
νει ἀπὸ τὸν κάθοντα. Χρειαζότανε λοιπὸν και μιὰ
ποληρόνα πίτηδες, πάντα ζεσταίνε τῆς φοβερῆς ἀ-
κράτειας, πού ὡς και τὰ πιὸ ἀπλά, πιὸ δύσκολα
σοῦ τὰ κάνει. 'Αρχίσανε οἱ ἀντάρες. 'Ετρεξε ὁ 'Αν-

τρέας σ' ἓνὸς εἰδικοῦ ἐπιπλά. Τρομερὴ ἀκρίβεια. Θὰ
θύμωνε ἡ Κατινούλα γιὰ τὰ ἔξοδα και δὲν ταίρια-
ζε: τῆς πείραζε τὴν υγεία, ἔλαιγε, και χωρὶς νὰ
τὸ θέλῃ τὴν πιάνανε τὰ νεβρα. 'Ἡσυχὰ ἢσυχὰ ξε-
τρώπωσε ἡ 'Αννα σπῖτι μιὰ παλιά βιδουγύρστη πολ-
θρόνα, πού μποροῦσε περιφρημα νὰ χρησιμείψῃ, ἀν τὴ
σιάζανε λιγάκι. Συδούλιο οἰκογενειακὸ στὴν κρεββα-
τοκάμαρη τοῦ 'Αντρέα, ἡ 'Αννα, ἡ Μοιρίτα, ἡ Κα-
τινούλα, ὡς κ' ἡ ἀδερφή της, ἡ Μαρία. Τὸ λόγο
της κ' ἡ μικρὴ. Νὰ πάνε, λείει, στὸ μαραγκό, νὰ
φροντίσῃ γιὰ τὰ χρειαζόμενα. 'Ἡ Μαρία, ἡ ἀδερ-
φή, γνώριζε μαραγκὸ στὴ γειτονιά. 'Ἡ 'Αννα συ-
βούλεψε ἄλλους, καλύτερους, και τόντις λαμπρὰ τὸ κα-
τάφερε. Ξαπλώθηκε ἡ Κατινούλα κι ὅταν ἔλειπε ὁ
'Αντρέας, ἐρχότανε ἡ 'Αννα καθὲ στιγμή ἀπὸ τὴν
πλαγινὴ της τὴν κάμαρα νὰ πιᾶσῃ τις κουθίντες,
νὰ τῆς βαστάξῃ μιὰ μιάμιση ὥρα συντροφιά, νὰ τῆς
δώσῃ και τίποτα γιὰ φαῖμα ἢ γιὰ μπαλίωμα, πού
τὴ διασκεδάσει τὴν Κρισημὸν. 'Ἡ Μοιρίτα, πού
θρε κ' ὄνμα: τὴν ἔβγαλε οἷα τὴν Μοιρίτα. 'Ετσι
τὴ φώναζε και τὴ φιλοῦσε ἀκόμη περισσότερο.

'Ἡ γιαγιά, τὸ σαββάτο, εἰκοσι μιὰ, ἔπαθε πάλι
ἀπὸ τὴ φούσκα. Τὸ πλεμόνι τίποτα. Μὰ πρὸς
τὸ βράδι τὰ νεβρα. Τὴν κεριακὴ, κούραση μεγάλη,

φούσκα ἐρεθισμένη, πόνος δυνατὸς στὴν κοιλιά και
καὶ κατόπι ἀπὸ τὸ γέμα. Ξαπλώμα ὅλη μέρα. Τὴν
εἰκοσι τρεῖς, δεφτέρη, ἡ φούσκα τῆς πονέσανε ἄξα-
φου και τὰ δόντια. 'Ερχότανε ἡ τέττοση κ' ἔβραζε.
Τὴν εἰκοσι τέσσερις, λιγότερη ὄρεξη, ἀπὸ τὴν προ-
φεινή μάλιστα. 'Ἡ ὄψη κίτρινοῦτσικη. Τὴν εἰκοσι-
πέντε, ἡ φούσκα και διᾶβροα. Νὰ, στὰ καλά της
δὲν εἶτανε τὸ κορίτσι. 'Επρεπε χωρὶς ἄλλο, ἔπρεπε
νὰ κοιταξοῦνε τὴ φούσκα. ἐκεῖ νὰ βάλουνε προσοχή
ἀπὸ καταλάβαινε ὁ 'Αντρέας. Παρακλέσει τὸν κ.
'Ρομπέρτη. Καὶ φρόνιμα τὸ συλλογίστηκε, ἴγιατι
κρύωσε κούλας τὴν εἰκοσι πέντε ἡ Κατινούλα κατε-
βαίνοντας πρὶν ἀπὸ τὸ πρόγεμα στὸ ἐργαστήρι, και
σὰ νᾶτσουζε ὁ καιρός. 'Ἦρθε τὴν πέμτη ὁ κ. 'Ρομ-
πέρτης: με τὸ δαχτυλο και πολὺ πιδήξια ψηλάφησε
ἀπὸ μέσα τὴ φούσκα.

— «Κάτι ἔχει, δὲν ξέρω τί χαρτένια μοιάζει,
και τὴ φούσκα, σάν τὴν ἀγγίζεις, μόλις πρέπει νὰ
τὴ νοιώθῃς. 'Εδῶ λὲς και πιάνης χαρτί, σταλακω-
μένο και κληρούτσικο. Λοιπὸν ἀποσκοιμείστε, ῤη-
τά, θετικὰ, σὰς παρκινῶ νὰ τὴ νοσοκομείο γιὰ
μιὰ βδομάδα, νὰ δοῦνε στὸ νοσοκομείο ποῖα εἶναι
καθαφτὸ ἢ ἀρρώστια».

'Ετσι τοῦς μίλησε ὁ κ. 'Ρομπέρτης, κάτω στὸ